

**ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРЕДМЕТ СРПСКИ ЈЕЗИК
7.РАЗРЕД,ПЕРИОД 2018-2022.**

Напомена: Све евентуалне корекције плана наставе српског језика биће праћене и евидентирание кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Сврха програма образовања

- **Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, физичке, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.**
- **Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развој друштва.**

Циљеви и задаци програма образовања су:

- **развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;**
- **подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;**
- **оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;**
- **оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;**
- **развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;**
- **омогућавање укључивања у процесе европског и међународног повезивања;**
- **развијање свести о значају заштите и очувања природе и животне средине;**

- **усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређеног, хуманог и толерантног друштва;**
- **уважавање плурализма вредности и омогућавање, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све;**
  - **развијање код деце и ученика радозналости и отворености за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етничке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања која нарушавају остваривање права на различитост;**
  - **поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски уређеном друштву;**
  - **развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.**

СРПСКИ ЈЕЗИК (VII разред)

Циљ и задаци

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци наставе српског језика:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
  - основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
  - поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
  - упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
  - оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
  - развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
  - развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
  - увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког);
  - оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
  - упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
  - поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
  - развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне); поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;
  - поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);
  - усвајање основних теоријских и функционалних појмова из позоришне и филмске уметности
  - упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
  - развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;
  - навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији;
  - подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;
  - подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.);
  - васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;
  - развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.
- ### Оперативни задаци:
- упознавање појма синтагма
  - упознавање развоја књижевног језика
  - упознати расправу као облик усменог и писменог изражавања
  - осамостаљивање за анализу лирских, епских и драмских дела
  - усвојити појмове специфичне за филмску и сценску уметност
  - систематизовати градиво из свих програмских подручја

Садржаји програма	Обрада	Утврђивање	Систематизација	Укупно
Језик	33	18	10	61
Граматика	32	16	8	56
Правопис	1	2	2	5
Књижевност	34	10	5	49
Школска лектира	25	7	4	36
Домаћа лектира	9	3	1	13
Култура изражавања	7	17	10	34
Говорно изражавање	2	6	3	11
Писмени изражавање	5	11	7	23
Укупно	74	45	25	144

Редни број теме	Назив теме	Кључни појмови	Компетенције Опште међупредметне компетенције	Предметни исходи	Стандарди	Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко-методичко упутство)	Начин провере оствареност и исхода
-----------------	------------	----------------	--	------------------	-----------	--	------------------------------------

1.	Грамматика	<p>Врсте речи -Значење и употреба падежа -Појам и врсте синтагме -Појам актива и пасива -Подела реченица према комуникативној функцији -Независне предикатске реченице у напоредном односу -Конгруенција -Кратки акценти -Словенски језици и порекло српског језика</p>	<p>- Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Комуникација</p>	<p>систематизовати граматичке категорије променљивих речи (род, број, падеж, вид, степен поређења, лице) систематизујемо стечена знања о падежима и њиховим значењима -различите врсте синтагми(именичка, апозиција, апозитив) појам пасива који се гурди уз помоћ речце се и пасив саграђен са трпним придевом појам комуникативне функције реченица -Посебно уочити на датим примерима различите врсте односа (саставни, раставни, супротни, искључни, закључни) -Наставник објашњава појам конгруенције -На карактеристичним примерима демонстрирају се кратки силазни и кратки улазни акценти -Стварање старословенскиг језика (Ћирило и Методије,старословенск а писма)</p>	<p>CJ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези са облицима речи CJ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним (школским) примерима CJ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи CJ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима CJ.3.3.4. познаје подврсте речи; користи терминологику у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама CJ.3.3.6. познаје главна значења падежа и главна значења глаголских облика (уме да их објасни и зна терминологију у вези са њима)</p>	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: На датим примерима препознају и подсећају се основних значења појединих падежа -Уочавање примера падежне синонимије у задатим реченицама -Ученици уочавају слагање речи и одступање (неправилности) у изражавању ако се одступи од слагања реченичних делова -Ученици повезују градиво историје и српског језика -Упознају се са одликама старословенског писма Увођење ученика у главне појмове граматике, српског језика прво теоријски, а потом и практично, применом на примерима Самоевалуација и евалуација Корелација:историја,верона ука,традиција,страни језици</p>	<p><i>Формативно , свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Домаћи задатак Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова</i></p>
----	------------	--	---	---	---	--	---

2.	Правопис	Велико слово, знакови интерпункције, писање речце НЕ	<p>- Компетенција за учење</p> <p>- Рад са подацима и информацијама</p> <p>- Комуникација</p> <p>- Дигитална компетенција</p> <p>- Естетичка компетенција</p>	<p>Задатим примером утврдити стечена знања о правопису</p> <p>- На задатом примеру навести ученике да уоче правилну употребу великог слова, писања речце НЕ, употребу зареза, тачке и зареза, неколико тачака, цртице.</p>	<p>CJ.1.2.8. примењује правописну норму (из сваке правописне области) у једноставним примерима</p> <p>CJ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева</p> <p>CJ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму</p>	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: текстова, табела</p> <p>Самоевалуација и евалуација</p> <p>Кроз практичне примере ученици показују могућност да самостално користе правописне знаке</p> <p>- Дата правописна правила ученици примењују у говорној култури</p> <p>Корелација: страни језици, информатика</p>	<p><i>Формативно</i></p> <p><i>, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика</i></p> <p><i>Рад на тексту-групни рад</i></p> <p><i>Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова</i></p> <p><i>Домаћи задатак</i></p> <p><i>Писана провера-вежба</i></p>
3.	Писмено изражавање	Писмене вежбе и домаћи задаци, провере знања	<p>- Компетенција за учење</p> <p>- Рад са подацима и информацијама</p> <p>- Комуникација</p> <p>- Дигитална компетенција</p> <p>- Естетичка компетенција</p>	<p>- Различитим темама развијати ученичку писану културу</p> <p>- Занимљивим избором тема мотивисати ученике на испољавање креативности</p> <p>- Одређеним темама мотивисати ученике да што више читају и пишу</p> <p>- Систематизацијом обрађеног градива мотивисати ученике да усвоје граматичка правила из области врста речи, падежа, реченице, правописа и теорије књижевности</p>	<p>CJ.1.2.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу)</p> <p>CJ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу</p> <p>CJ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је целовит и кохерентан</p> <p>CJ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај</p> <p>CJ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслов деловима текста</p> <p>CJ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму</p>	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: Ученици развијају своју писменост</p> <p>- Ученици подстичу своју стваралачку моћ и развијају кретивност</p> <p>- Одговарањем на различите теме ученици негују врлине и позитивне вредносне системе</p> <p>- Многобројним примерима ученици евалуирају своје знање</p> <p>- Ученици практично примењују усвојена теоријска знања о речима, реченици и падежима</p> <p>- Самостално примењују правописна правила</p> <p>Самоевалуација и евалуација</p> <p>Корелација: веронаука, народна традиција, историја, музичко</p>	<p><i>Формативно</i></p> <p><i>, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика</i></p> <p><i>Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова</i></p> <p><i>Домаћи задатак-Радна свеска</i></p> <p><i>Писана провера-вежба</i></p>

4.	Усмено изражавање	<p>Говорне вежбе, изражајно казивање стихова, јачање вербалног самопоуздања</p>	<p>Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама - Комуникација - Дигитална компетенција - Естетичка компетенција</p>	<p>Различитим говорним вежбама наставник код ученика развија говорну культуру -Наставник подстиче ученике и упућује их на изражајно казивање стихова -Давањем слободе ученицима да се самостално изражавају наставник развија ученичко самопоуздање</p>	<p>CJ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу CJ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) CJ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је целовит и кохерентан CJ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај</p>	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: Јавним излагањем ученици развијају реторичке способности -Изражајним казивањем стихова потврђују лепоту народног стваралаштва -Самосталним изражавањем ученици богате речник и побољшавају свакодневну комуникацију Самоевалуација и евалуација Корелација: реторика, историја,</p>	<p><i>Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика</i> <i>Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова</i> <i>Презентације ученика, панои</i> <i>Домаћи задатак</i> <i>Писана провера-вежба дебата</i></p>
----	-------------------	--	--	---	--	---	--

5.	Књижевност	Лирика, епика	<p>-Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Комуникација -Дигитална компетенција - Естетичка компетенција</p>	<p>Заинтересовати ученике за поједине писце појединоста из приватног живота. -Занимљивим приступом датим песмама мотивисати ученике да читају и факултативне садржаје -Тематско-мотивском анализом наводити ученике да уочавају многобројна стилска изражајна средства -Композицијском анализом упознати ученике са знањима о стиху, строфи и рими</p> <p>-На датим тесковима наставник демонстрира приповедне поступке (дескрипција, наратија, дијалог, монолог, унутрашњи монолог) -На примерима из свакодневног живота наводити ученике да усвоје знања о приповедним поступцима -Поређењем различитих текстова упутити ученике да препознају различите приповедне врсте -Мотивисати ученике да праве разлику између народног и уметничког стваралаштва и износе лични став о томе -На конкретним примерима из дела наводити ученике да дате ситуације повезују са онима из свакодневице и да правилно вреднују поступке ликова</p>	<p>CJ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела са именима аутора тих дела CJ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) CJ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму CJ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани, неримовани; осмерац и десетерац) CJ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: наратија, дескрипција, дијалог, монолог CJ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, поређење, ономатопеја) CJ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: тему, мотив, фабулу, време и место радње, лик... CJ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломка, ликова, карактеристичних ситуација CJ.2.4.5. препознаје и разликује одређене (тражене) стилске фигуре књижевноуметничком тексту CJ.3.4.3. разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу</p>	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: Изражајним читањем ученици утичу на говорну културу -Читањем самостално доносе закључке о стваралаштву појединих писаца -Уочавањем стилских средстава ученици вреднују литерарни поступак -На примеру песме стичу и примењују знања о строфи, стиху и рими. -Читањем различитих приповедних врста ученици развијају позитиван став о прозном стваралаштву -Познавањем стваралачког опуса неког писца ученици самостално закључују о вредностима тих дела -Читајући уче да препознају оно што ће их лично највише заинтересовати и подстаћи да се тиме додатно баве -На основу анализе дела стичу знања о приповедним поступцима, перспективи приповедача -Упоредују народно и уметничко прозно стваралаштво и уочавају сличности и разлике Самоевалуација и евалуација Повезивање са савременошћу Корелација су другим предметима: српски, ликовно, веронаука, географија</p>	<p><i>Формативно</i> <i>свакодневно</i> <i>оцењивање</i> <i>усмених одговора</i> <i>ученика</i> <i>Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова</i> <i>Домаћи задатак</i> <i>Провера</i></p>
----	------------	---------------	---	---	---	--	---

Неки од препоручених начина прилагођавања програма образовања ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

**Упутство за формативно и сумативно оцењивање ученика
Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању: 34/2019-177**

Шта пратимо		Критеријуми оцењивања	Поступак	Инструменти оцењивања	Време
<p>Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета;</p> <p>процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим врстама текстова; уметничко изражавање; вештине, руковање прибором и технологијама и извођење радних задатака.</p>	<p>ученик који остварује веома значајан напредак у савладавању програма предмета и у потпуности самостално испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и већину захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, добија оцену одличан (5);</p>	<p>- Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника</p> <p>-Комисија ученика и наставница</p>	<p>Број јављања: За јављање + За јављање више пута ++ За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања 5 Ко не зна одговор -</p>	<p>Свакодневно бележење током године</p>	
	<p>ученик који остварује значајан напредак у савладавању програма предмета и у потпуности, самостално, испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и део захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа уз мању помоћ наставника, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, добија оцену врло добар (4);</p>	<p>- Усмено одговарање</p>	<p>Свеобухватност одговора Хронолошка прецизност Хоризонтално и вертикално повезивање градива</p>	<p>По потреби, бар једном у полугодишту</p>	
		<p>-Редовност доношења домаћег -Ученици воде евиденцију</p>	<p>За три недоношења домаћег -1 у свеску, а након опомене и у дневник</p>	<p>Свакодневно током године праћење</p>	
		<p>Прегледање свески</p>	<p>Уредност Све забележено са часова</p>	<p>На крају наставне године</p>	
	<p>ученик који остварује напредак у савладавању програма предмета и у потпуности, самостално испуњавања захтеве који су утврђени на основном и већи део на средњем нивоу посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, добија оцену добар (3);</p>	<p>- Писане провере Ученици дају самопроцену оцене</p>	<p>Бодовање: 40-54%-2 55-69%-3 70-84%-4 85-100%-5</p>	<p>Након сваке теме</p>	

			- Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика)	Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) Степен знања свих чланова групе Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (пано, табела...)	По потреби
		ученик који остварује минималан напредак у савладавању програма предмета и испуњавања уз помоћ наставника захтеве који су утврђени у већем делу основног нивоа постигнућа, односно захтеве који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа и, добија оцену довољан (2);	- Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	Прва три пара која ураде добијају +5	По потреби
			Читалачки дневник	Уредно вођење + Изузетно детаљно, свеобухватно и комплетно 5	Крај школске године
Ангажовање ученика у настави.	одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима	веома висок степен ангажовања ученика (5)	Вођење евиденције од стране наставника о:	- Све што је рађено на часу налази се у свескама и уредно је написано - Учесталост јављања и активност по месецима - Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти) - Учешћу на такмичењима - Посета културно-историјским институцијама и догађајима (позориште) - Несебичном пружању помоћи другим ученицима - Израда паноа, различитих врста излагања	- Пресек стања по тромесечјима
		висок степен ангажовања ученика (4)	- Јављању на часовима (учесталост и активност по месецима)		
		уз ангажовање ученика (3)	- Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти)		
		ангажовање ученика (2)	- Посета културно-историјским институцијама и догађајима (позориште) - Несебичном пружању помоћи другим ученицима - Израда паноа, различитих врста излагања		